

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/169/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

336/2012. (X. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. március 5-én előterjesztett **panaszát** a 2012. október 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogyanatosító szerv – az ORFK Készenléti Rendőrség, BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság és BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. március 5-én személyesen terjesztette elő írásos panaszbeadványát a Testület ügyfélszolgálati irodáján.

I.

1) A panaszos a panaszbeadványában előadta, hogy 2012. február 26-án 11 óra 50 perckor a „zöld jelzés irányába”, az álló autósor mögött haladt át az úttesten. Tőle két méterre a Budapest, F. útról a K. útra kanyarodott egy rendőrautó, amelyből ráköszöntek a rendőrök, majd tovább hajtottak. Amikor a lámpa váltott, a panaszos folytatta az útját a másik irányba, majd sietve felszállt a 80-as jelzésű trolibuszra.

Ez alatt az idő alatt a K. útról a rendőrök a rendőrautóval szabálytalanul visszafordultak és a N. L. k. útján az autóbuszmegálló előtt megálltak. Az indulni készülő trolis mindhárom ajtaján

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

felszállt egy-egy, azaz összesen három rendőr. A hátsó ajtónál felszálló rendőr a panaszost a bal karjánál fogva megragadta, és lecibálta a troliról. A járműtől öt méterre ugyanez a rendőr a zsebei kiürítésére szólította fel a panaszost, akárcsak olyan egy bűnözőt, aki éppen bankot rabolt. A panaszos a jobb zsebéből elővett egy lakáskulcsomót és két kesztyűt. Újabb utasításra a bal zsebet is kiürítette, a többi zseb kiürítésére vonatkozó felszólítást azonban nem teljesítette. Közölte a rendőrökkel, hogy „amíg itt szórakoznak velem, addig a lakásomban egy betörő dolgozik”. A panaszos tájékoztatta a rendőröket, hogy az ingatlanában, a Zs. u. 50. sz. alatt betörés történt, és jelenleg ott vár a panaszosra a Tűz 92 Betörésvédelmi Kft. alkalmazottja azért, hogy a bejárati ajtót megerősítse. A panaszos kérte, hogy a rendőrök hívják fel a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságot, és győződjenek meg arról, hogy igazat mond. Ezt azonban a rendőrök többszöri kérése ellenére sem tették meg, ehelyett a panaszost beültették a rendőrautóba, és közölték vele, hogy a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra viszik.

Az O. v. út és a F. út kereszteződéséig többször kérte a panaszos, hogy vigyék a fenti címre. Az O. v. útról jobbra kanyarodtak a házak között, majd kitértek a K. útra. Innen áthajtottak a Keresztúri útra, s úgy tűnt, hogy a XVII. kerületig meg sem állnak. Amikor panaszos ezt észlelte, megkérdezte a rendőröket, hogy miért szórakoznak vele, miért rabolják az idejét, és városnéző sétára viszik, ahelyett, hogy a betörés helyszínére vinnék. A panaszos közölte, hogy a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság a H. utcában van és nem erre. Ezután a rendőrök megfordultak a gépkocsival.

Menetközben megszólalt a panaszos mobiltelefonja, de a rendőrök nem engedték, hogy a panaszos azt felvegye. (A Kft. alkalmazottja kereste a panaszost.) A kapitányságra érve az a rendőr, aki nem engedte a panaszost telefonálni, megkérdezte a nevét. Mivel a panaszos azt az Örs vezér téren egyszer már megmondta, megtagadta azt a kérést, hogy ismétlje meg. (Álláspontja szerint élve a jog adta lehetőséggel.)

A panaszos az elényújtott jegyzetömbre leírta a „városnéző túrát”, amire a rendőrök ráfordultak, hogy „Nem írhat regényt!”. Ez követően az ügyeletről kihívtak egy rendőrnőt, aki az irodába hívta a panaszost, ahol a panaszos megadta az adatait. Ekkor újra megszólalt a mobiltelefonja, a Kft alkalmazottja kereste, és közölte, hogy nem várt tovább. A kiszállási és a várakozási díj 15.000 Ft, és ha újra ki kell mennie, akkor az már 38.000 Ft lesz. A panaszos elmondta neki, hogy elvitték a rendőrök, és jelenleg a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságon tartózkodik. Ezután az alkalmazott úgy döntött, hogy távozik, és nem várja meg a panaszos hazaérkezését. A rendőrnő a panaszos adatait átadta egy kollegájának, őt pedig hangnemet váltva kiutasította az irodából. Az előtérben másik három rendőr is jelen volt, akik egy alkoholtól és nikotintól bűzlő embert vittek be, és közel engedték a panaszoshoz. Az illető a panaszos arcába köhögött, és „kurvának” nevezte a panaszost, valamint egyéb becsmérő megjegyzéseket tett rá, és úgy viselkedett, mintha a rendőrség kötelékébe tartozott volna. A panaszos kérte, hogy távolítsák el a rendőrök a „kollegájukat”. Ennek a kérésnek a rendőrök csak a negyedik vagy az ötödik kérésre tettek eleget. Azonban a férfi a másik oldalról tovább mondhatta a becsmérő kifejezéseit. Eközben az irodából kilépett az egyik rendőr, aki állítása szerint a panaszost előállítók felettese volt, és közölte, hogy a panaszos valótlán lakcímet adott meg, közölte a lakcímet, majd azt, hogy emiatt a zárkába küldik a panaszost. Mindezt az alkoholista füle hallatára, aki erre ismét hozzáfűzhetette a véleményét, és kinyújtotta a nyelvét. A panaszos erre azt mondta az ittas személynek, hogy tele van a szervezete mérgezőanyagokkal és valószínűleg májcirózisa van. A közöltek hallatán a férfi abbahagyta a panaszos zaklatását.

A rendőrök felettese ekkor úgy döntött, hogy zárka helyett kiadják az igazolást az előállításról, és a panaszos elmehet. Az igazolásra azonban a panaszos nem írhatott rá semmit, és a panaszmegjelöléséhez sem engedték a rendőrök odaírni a nevét.

A panaszos sérelmezi, hogy nem vitték el a Zs. u. 50. sz. alatti ingatlanához, ahol meggyőződhetek volna a betörésről, és találkozhattak volna a betörésvédelmi kft. alkalmazottjával. A panaszos így tisztázhatta volna, hogy azért választotta a felszíni közlekedést, mert egyrészt időre ment és így egyszerűbben érhetette el a trolit, másrészt nehezen viseli a szíve a lépcsőzést. A közlekedést a panaszos álláspontja szerint nem zavarta, mert a lámpa miatt állt a forgalom, a kanyarodó járművek kb. 2 méterre voltak tőle.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az eljárásuk során szinte bűnözőként bántak vele. A panaszos megmondta a nevét és azt, hogy hova igyekszik, ők azonban nem mutatkoztak be, „mert az rendőröknél nem szokás”. Nem voltak hajlandók felhívni a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságot sem, hogy ellenőrizzék a panaszos által elmondottakat. A panaszosnak korábban már többször ellopták a személyi igazolványát, ezért azt csak akkor viszi magával, ha táská van nála, és megfelelően el tudja zárni. Ennek a fő oka a közbiztonság hiánya, „ami a rendőrség lelkén száradna, ha volna neki”.

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök rabolták az idejét, nemcsak az elfogással, előállítással, hanem az autókázással is. A panaszos kérdésére elmondták, hogy vidékiek, és nem ismerik a fővárost. Ez indokolja azt, hogy nem az elfogás helyszínén illetékes kapitányságra vitték, hanem egy másikra. A panaszos sérelmezi, hogy eljárásukkal 15.000 forint kárt okoztak neki, és megghiúsították, hogy a bejáratú ajtaját megjavítsák.

Egyébként megjegyezte a panaszos, hogy a betörő szombatból vasárnapra ismételtén járt a helyszínen, és a korábban visszahelyezett zár a testbenyomás módszerével ismét a földre került. A betörő újabb tárgyakat vitt magával többszáz ezer forint értékben. Amikor a panaszos a rendőrségen bejelentést tett, az ügyeletes azt mondta, hogy el vannak havazva, mert rengeteg a betörés a kerületben. Első alkalommal a várakozási idő 3 óra volt pénteken (2012. február 24-én), majd újabb 3 óra a helyszínelők kiérkezésének ideje. Ujjlenyomatot nem vettek, mert ma már az elkövetők kesztyűben dolgoznak. Az újabb betörésnél szintén 3 óra volt a várakozási idő, majd a helyszínelőkre szintén 3 órát kellett várni. A járőrök a meleg autóban ülve ettek-ittak, nevetgéltek, láthatóan szórakoztatta őket az újabb betörés. A kiérkező helyszínelő közölte, hogy már járt ott, és a panaszos terhére róta a ház állagában történt rongálást, amit a szomszédok az építkezésük során okoztak, valamint a betörések alkalmával a tolvajok, betörők és rablók. A panaszos sérelmezi, hogy pénteken (2012. február 24-én) a sötétben elkerülte a rendőrök figyelmét a fürdőszobában hátrahagyott 4 db cigarettacsikk. Ezt a panaszos vette észre másnap reggel. A helyszínelő vasárnap pedig azért nem foglalkozott vele, mert az már ott volt az előző szemlén is. Ebből a panaszos számára az derül ki, hogy nem akarnak dolgozni, ráadásul inkább a bűnözőknek dolgoznak, velük működnek együtt, pedig a cigarettán lévő nyálmaradványból DNS-vizsgálattal nagy valószínűséggel kideríthető lett volna az elkövető kiléte. A helyszínelő el se ment a fürdőszobáig, a kollegáját küldte be, aki rátaposott a csikkekre. „Ahogy az már lenni szokott” az elkövető kiléte ismeretlen, és a rendőrök végül azt kérdezik meg a panaszostól, hogy adózott-e az ellopott holmik után.

A rabláskor pizsamában vitték el a panaszost a BRFK helyszínelői és 1 napig fogvatartották. Az elkövetőket a XV. Kerületi Rendőrkapitányságra előállították. Tőlük tudták meg a rablás

helyszínét, majd tanúként idézték a panaszost. Egybehangzó vallomások ellenére letagadhatták a tettüket, mert a panaszos az elé tett F. papírlapra fénymásolt „hajanótt”, kopasz rablót nem ismerte fel. Noha ez a személy egyébként is szökésben volt. A társát felismerte a panaszos, mert egy behatolási kísérlet alkalmával kihívta a rendőrséget, és látta az elkövetőt. Akkor az elkövetőt azért engedték ki, mert nem a bejárati ajtóban találtak rá, hanem azzal szemben, a parkban. Ugyanakkor a panaszos számára bizonyító erejű volt, hogy a tulajdonát képező csavarhúzó az elkövető mellett hevert a fűben. Az elkövető a rendőrök megjelenésekor hasra vágódott és mélyen aludni kezdett. Igazolvány helyett egy „félcedulán” volt a neve. A csavarhúzót bűnjelként vele vitték a rendőrök, de azóta sem adták vissza.

A panaszos sérelmezte, hogy a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságon ért fertőzés után 6 órát kellett az utcán várakoznia a rendőrautó mellett, a hidegben. Ez idő alatt a panaszos annyira áthűlt, hogy lázas beteg lett, ügyeit sem tudta intézni az influenza szokásos, kellemetlen tünetei miatt. A gyógyszerfogyasztás természetesen többletköltséget is okozott számára.

Mindezek alapján kérte a panaszos a Testület vizsgálatát.

2) A panaszos csatolta a szabadságkorlátozásáról 2012. február 16-án kelt igazolást, amely rögzíti, hogy a panaszos előállítására a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor. Az előállítás 2012. február 26-án 11 óra 50 perctől 12 óra 35 percig tartott, és a helyszíne a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság épülete volt. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak sérülése, illetve panaszja nem keletkezett. A panasz megjelölése részről üresen maradt az irat. A panaszos aláírásával nyilatkozott az iraton arról, hogy annak egy példányát átvette. Az igazoláson megtalálható az Rtv. 92.-93. § szerinti jogorvoslati kioktatás, továbbá az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának és a Testületnek az elérhetőségei.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A)

1) Az előállítás végrehajtásáról szóló 2012. február 26-án kelt jelentés szerint a panaszost 11 óra 50 perckor az Rtv. 29. § alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján a ruházatát átvizsgálták és az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján előállították a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra.

A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az események rövid leírásánál V. L. r. törm., M. I. r. örm. és S. T. p. r. örm., a Készenléti Rendőrség (a továbbiakban: KR) állományának tagjai előadták, hogy közterületi járőrszolgálatot láttak el, amikor 11 óra 50 perckor Budapest X. ker., F. út irányából az Örs vezér tér felé haladtak, és arra lettek figyelmesek, hogy egy idős hölgy (a panaszos) a metró kijárat felől, az úttest közepén, a mozgó gépjárművek között szalad át az úttesten. Ezt

követően az idős hölgyet felszólította a r. törm., hogy fáradjon le az úttestről és a rendőri felszólításnak tegyen eleget, amit az idős hölgy nem vett tudomásul, és tovább szaladt. A rendőrök a panaszos után indultak, miközben ő felszállt egy helyi járatú buszra és leült. A rendőrök felszálltak a buszra, majd felszólították, hogy igazolja magát valamilyen arcképes igazolvánnyal. A panaszos ennek nem tett eleget, az igazolást megtagadta, a rendőrök ezt követően leszállították a buszról. A buszról leszállva ismételten felszólították – a törvény nevében szavak előrebocsátásával –, hogy igazolja magát, melynek ismételten nem tett eleget. Ezután felszólították a panaszost, hogy ürítse ki a zsebeit, amelynek ugyancsak nem teljesített. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy személyazonosság megállapítása és igazolás megtagadása miatt elő fogják állítani a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra.

12 óra 5 perckor a kapitányságon megállapították a panaszos személyazonosságát és egyúttal közölték vele, hogy személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése miatt szabálysértési feljelentést tesznek ellene. A panaszos a szabálysértés tényét nem ismerte el, a nyilatkozatot nem töltötte ki és nem írta alá. A panaszost leellenőrizték a körözési nyilvántartásban, amiben nem szerepelt.

Megjegyzi még a r. törm., hogy a panaszos az intézkedés során rendőri mivoltára sertő megjegyzéseket tett, összefüggéstelenül, kioktatóan beszélt és zavartan viselkedett.

A panaszost 12 óra 35 perckor az ÜTI utasítására sérülés- és panaszmentesen szabadon bocsátották. Az intézkedésről videofelvétel nem készült, mivel a helyszínen nem állt rendelkezésre rendszeresített kép- és hangrögzítő készülék.

A panaszos az Rtv. 33. § (4) szerinti tájékoztatást az előállítás okáról és az előállítás időtartamáról szóló igazolást megkapta.

Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az Rtv. 29. § szerinti igazoltatás, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti ruházatátvizsgálás és a panaszos Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pont alapján történt előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) A panaszossal szemben 2012. február 26-án a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése, illetve a közúti közlekedés kisebb fokú megsértése szabálysértések elkövetése miatt tett szabálysértési feljelentés megismétli az 1) pontban ismertetett jelentésben rögzítetteket.

3) Az adattárból történő lekérdezések nyilvántartása szerint a panaszos adatait Sz. N. r. törm. hívta le 2012. február 26-án 12 óra 14 perckor.

4) Dr. B. J. r. dandártábornok 2012. augusztus 15-én kelt levelében előadta, hogy a KR állománya 2012. február 26-án a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén látott el közterületi járőrszolgálatot, amelynek során a III. Bevetési Osztály 2. Bevetési Alosztály három rendőre a panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosított. A rendőri intézkedésre azért került sor, mert a panaszos 2012. február 26-án 11 óra 50 perckor Budapest X. kerület, K. út és F. út kereszteződésében – a gyalogos aluljárót figyelmen kívül hagyva – az útest felszínén az Örs vezér téri autóbusz-állomás felé oly módon haladt át gyalogosan, hogy a közúti közlekedésben résztvevő járműveket – többek között a szolgálati gépkocsi vezetőjét – hirtelen fékezésre kényszerítette. A panaszos magatartásával

megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 21. § (9) bekezdés g) pontjában foglaltakat, ezzel elkövette (az akkor még hatályos) az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szabs. r.) 54. § (1) bekezdés szerinte közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést.

A rendőri intézkedés jogalapját az Rtv. 13. § (1) bekezdése adta.

A szolgálati gépkocsi jobb első ülésében helyet foglaló rendőr felszólította a panaszost, hogy fáradjon le az úttestről. A panaszos a felszólítást nem vette tudomásul, és tovább szaladt az úttesten. A rendőrök intézkedés kezdeményezése céljából a panaszos után indultak. A panaszos felszállt az egyik tömegközlekedési járműre, és ott leült. Ezt követően a járőrvezető felszállt a járműre, míg járőrtársa a tömegközlekedési jármű vezetőjéhez ment, akit megkért, hogy amíg a rendőri intézkedés tart, ne induljon el. Ez idő alatt a járőrvezető intézkedést kezdeményezett panaszossal. Az intézkedő rendőr az igazoltatás megkezdése előtt a panaszossal közölte nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét, valamint az igazoltatás tényét és célját. A panaszos az intézkedő rendőr közlését nem hallgatta végig, folyamatosan sértő megjegyzéseket tett rá. A panaszos személyazonosságának igazolását megtagadta, ezért az intézkedő rendőr közölte vele, hogy személyazonossága megállapítása céljából előállítja a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra. Az előállítás jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja adta. A rendőr felszólította a panaszost, hogy szálljon le a járműről, melynek csak többszöri felszólításra tett eleget. Tekintettel arra, hogy a téli időjárási körülmények miatt csúszott a busz lépcsője, leszállás során a panaszosnak a rendőr segítséget nyújtott úgy, hogy a bal karját könyöke felett megfogta. Segítségnyújtás közben a rendőr figyelmeztette panaszost a jármű csúszós lépcsőjére. A panaszos karjának megfogása segítő szándékkal történt, annak kényszerítő jellege nem volt. A panaszolt rendőri intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság épületében, az intézkedés végén – a panaszos személyazonosságának megállapítását követően – az intézkedő rendőr tájékoztatta panaszost a panasztételi lehetőségéről és annak határidejéről. A BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje jelenlétében a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az intézkedéssel szemben panasszal nem kíván élni. Az előállítás 2012. február 26-án 11 óra 50 perctől 12 óra 35 percig, a szükséges ideig tartott. A panaszossal szemben az általa elkövetett cselekmények miatt az intézkedő rendőrök szabálysértési feljelentést tettek.

A rendőri jelentések alapján a panaszos és a rendőrök között kizárólag az intézkedéssel kapcsolatos párbeszéd történt. A panaszossal a rendőrök kultúráltan, a szakmai etikettnek megfelelően folytattak párbeszédet és válaszoltak kérdéseire. A panaszos a rendőri intézkedés során közölte a rendőrökkel, hogy Budapest XIV. kerület, Zs. utca 50. alatti lakásában betörés van folyamatban, ahol még ott található a betörő. Ezzel kapcsolatban „utasította” a rendőröket, hogy a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra állítsák elő. A rendőrök a bejelentést a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságon keresztül visszaellenőrizték, ahonnan azt az információt kapták, hogy jelenleg nincs tudomásuk betörésről, viszont a bejelentett címen három vagy négy napja történt lakásbetörés.

Az előállítás végrehajtása során a panaszos mobiltelefonjának használatát a rendőri intézkedés eredményessége érdekében, az Rtv. 17. § (1) bekezdés alapján a szolgálati gépjárműben a

járőrvezető nem engedélyezte. Panaszos hozzátartozójának kiértécsítésére, telefon használatára a BRFK. X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje intézkedett.

5) V. L. r. ftórm. 2012. augusztus 4-én kelt jelentésében előadta, hogy 2012. február 26-án a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén ellátott szolgálata során 11 óra 50 perckor a panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést kezdeményezett.

A panaszos a Szabs. r. 27. § (1) bekezdésébe ütköző személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése, valamint az 54. § (1) bekezdés szerinti közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése [KRESZ 21. § (9) bekezdés g) pont] szabálysértéseket követte el. Az intézkedés jogalapja az Rtv. 13. § (1) bekezdése volt.

A r. ftórm. 2012. február 26-án 11 óra 50 perckor Bp. X ker., F. út irányából érkezett szolgálati gépjárművével a Budapest X. ker., Órs vezér térre, amikor arra lett kollegáival figyelmes, hogy egy idős hölgy (a panaszos) a metrókijárat felől, a gyalogos aluljáró feletti úttesten, a mozgó gépjárművek között akként halad át gyalogostan az Órs Vezér téri autóbusz állomás felé, hogy a közúti közlekedésben résztvevő járműveket, többek között a r. ftórm.-t is hirtelen fékezésre kényszerítette. Ezt követően az idős hölgyet felszólította a r. ftórm., hogy fáradjon le az úttestről és a rendőri felszólításnak tegyen eleget. A felszólítást a panaszos nem vette tudomásul, és tovább szaladt az úttesten. Ezután a r. ftórm a panaszos után indult, miközben ő felszállt az egyik tömegközlekedési járműre és leült. A r. ftórm. is felszállt a járműre, közölte a nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét, illetve az intézkedés tényét és célját, amit a panaszos nem hallgatott végig, hanem folyamatosan sértő megjegyzéseket tett a r. ftórm. rendőri mivoltára. Ezt követően a r. ftórm. felszólította a panaszost, hogy igazolja magát valamilyen arcképes igazolvánnyal. Ennek a panaszos nem tett eleget, az igazolást megtagadta, ezért a r. ftórm. közölte vele, hogy személyazonosságának megállapítása, illetve további eljárás lefolytatása érdekében előállítja a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra. Ezután felszólította a panaszost, hogy szálljon le a járműről, amelynek csak többszöri felszólításra tett eleget. A leszállás során a r. ftórm. segítséget nyújtott a panaszosnak, amely során bal könyöke felett karját gyengéden megfogta és közben közölte vele, hogy a téli időjárási körülmények miatt csúszik a busz lépcsője, ezért segít neki.

A r. ftórm a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének történt átadását megelőzően közölte a panaszossal, hogy hol tud élni az intézkedéssel szemben panasszal. A panaszos a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje jelenlétében úgy nyilatkozott, hogy nem kíván panasszal élni. Az előállítás 2012. február 26-án 11 óra 50 perctől 12 óra 35 percig, a szükséges ideig tartott. A panaszossal szemben az általa elkövetett cselekmények miatt az intézkedő rendőrök szabálysértési feljelentést tettek.

A panaszos és a r. ftórm. között kizárólag az intézkedéssel kapcsolatos párbeszéd zajlott. A panaszossal végig kultúráltn, a szakmai etikettnek megfelelően beszéltek, és válaszoltak kérdéseire.

A panaszos a rendőri intézkedés során közölte a r. ftórm.-rel, hogy Budapest XIV. kerület, Zs. utca 50. alatti lakásában betörés van folyamatban, ahol még ott található a betörő. Ezzel kapcsolatban „utasította” a rendőröket, hogy a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra állítsák elő. A r. ftórm. a bejelentést a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságon keresztül

visszaellenőrizte, ahonnan azt az információt kapta, hogy jelenleg nincs tudomásuk betörésről, viszont a bejelentett címen három vagy négy napja történt lakásbetörés.

Az előállítás végrehajtása során a panaszos mobiltelefonjának használatát a rendőri intézkedés eredményessége érdekében, az Rtv. 17. § (1) bekezdés alapján a szolgálati gépjárműben a r. főrm. nem engedélyezte. Panaszos hozzátartozójának kiértesítéséről a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje intézkedett.

6) M. I. r. törm. 2012. augusztus 4-én kelt jelentésében a történeteket V. L. r. főrm. 5) pont alatt ismertetett jelentésével azonos módon adta elő, annyival kiegészítve, hogy a tiszteletet megadva beszélt a panaszossal, míg a panaszos vele szemben ezt nem tette meg, trágár módon, emelt hangon beszélt a rendőrrel.

B)

1) Dr. R. L. r. alezredes 2012. augusztus 10-én kelt átiratában előadta, hogy a panaszos a rendőrség „visszatérő, állandó ügyfele”. Jellemzően azért telefonál a rendőrség segélykérő számára, hogy bejelentse, betörték hozzá, és nagy értékben tulajdonítottak el különféle értéktárgyakat. A bejelentéseket követő rendőri intézkedések, helyszíni szemlék, nyomozati eljárások bűncselekmény elkövetését rendszeresen nem állapítják meg, arra utaló információ, hogy a bejelentések a valóságon alapulnának, nincs. A számtalan eljárás során az adatgyűjtés megállapította, hogy a panaszos zavart elmeállapotú, némely rendőri jelentésben szerepel, hogy az intézkedő járőröknek maga is azt nyilatkozta, hogy pszichiátriai kezelés alatt áll.

A Testület átiratában megjelölt intézkedések 2012. február 24-én és 2012. február 27-én történtek. Az intézkedésekben több rendőri szerv is érintett [BRFK X. ker. és XV. Kerületi Rendőrkapitányság, és a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Technikai Osztály (továbbiakban: BTO)].

A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság vonatkozásában az alábbiakat állapíthatóak meg:

A panaszos a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság előtt folyamatban lévő szabálysértési, vagy büntetőeljárásban nem érintett, egy közigazgatási eljárásban viszont igen. A közigazgatási eljárás rendőri intézkedés elleni panaszt vizsgál a panaszos panaszlevele alapján, miszerint vele szemben 2012. március 20-án a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság járőrei előállítást foganatosítottak, de annak okát vele nem közölték.

A segélykérő telefonon történt beszélgetések hangfelvételeinek tárolását a törvény 30 napig teszi lehetővé, így a Testület átiratában szereplő megpanaszolt intézkedésekkel kapcsolatos hangfelvételek már nem hozzáférhetőek.

A rendelkezésre álló iratok alapján a panaszos 2012. február 24-én, 26-án és 28-án tett bejelentéseket a rendőrkapitányságon, az átiratban szereplő február 27-én nem. A panaszos állításával ellentétben 2012. február 24-től 28-ig terjedő intervallumban sem a Bűnügyi Technikai Osztály munkatársai, sem más nem állította elő a panaszost a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra.

2) S. I. r. főrm. és O. J. r. főrm. 2012. február 24-én kelt jelentésükben előadták, hogy aznap, szolgálatuk teljesítése során, 21 óra 45 perckor az ügyeletvezető utasítására megjelentek a Budapest XIV. kerület, Zs. utca 50. szám alatt, mivel onnan betörésről érkezett bejelentés.

A helyszínen fogadta a rendőröket a bejelentő (a panaszos), aki elmondta, hogy aznap kb. 19 órakor észlelte, hogy családi házában a bejárati ajtaja be van feszítve, és a zárszerkezet meg van rongálva. A házban nem volt áram, a bejelentővel átvizsgálták az épületet, amely méteres magasságig szeméttel volt tele. A panaszos eltulajdonított értékeit adatlapon rögzítették. A keletkezett rongálási kár 900.000 Ft, a lopási kár 2.000.000 Ft a bejelentő szerint. A helyszínen nincs ipari-térfigyelő kamera rendszer.

A helyszínen a rendőrök tanúkutatás keretében meghallgatták a bejelentő szomszédját, aki elmondta, hogy a szomszédjához valószínűleg nem törtek be, az elmúlt években több alkalommal kihívta a mentőket, rendőröket, tűzoltókat, mindenféle valótlan bejelentésekkel. Az ingatlant már több mint tíz éve nem lakják, teljes mértékben el van hanyagolva, amit a rendőrök maguk is tapasztaltak.

A r. főrm.-ek jelentették a tapasztaltakat a kerületi kapitányság ügyeletének, aki utasította őket, hogy az esetről készítsenek írásos jelentést, illetve biztosítsák a helyszínt a BTO kiérkezéséig. A helyszínre 23 óra 5 perckor érkezett meg B. Á. r. szds. technikus, akinek az engedélyével elhagyták a helyszínt.

3) V. L. r. őrm., N. Á. r. főrm., Sz. N. r. főrm. 2012. február 26-án kelt jelentésükben előadták, hogy 2012. február 26-án 14 óra 45 perckor az ügyelet utasítására jelentek meg a panaszos lakásán, mert onnan betörést jelentettek. A helyszínen a bejelentő (a panaszos) fogadta őket, aki elmondta, hogy február 25-én 11 órakor járt utoljára az ingatlanban, és adott napon 13 óra 50 perckor tért vissza, amikor is azt tapasztalta, hogy a kerítésen keresztül bemásztak a kertjébe, valamint a ház bejárati ajtajának zárját megrongálták.

A bejelentő továbbá elmondta, hogy ismeretlenek eltulajdonítottak a házból 20 db festményt. A lopással okozott kár értéke 100.000 Ft, a rongálással okozott kár értéke 500.000 Ft. A bejelentő elmondta még, hogy biztosítással nem rendelkezik. A helyszínen tanúkutatást végeztek a rendőrök, amely eredményre nem vezetett. A helyszínen térfigyelő és ipari kamera nincs telepítve. A történetet jelentették az ügyeletnek, aki közölte, hogy BTO-t küld a helyszínre. 16 óra 00 perckor érkezett a helyszínre a BTO, B. Zs. r. őrgy. vezetésével, akik 16 óra 10 perckor a helyszínt átvették. Az eseményeket jelentették ezután az ügyeletnek, aki írásos jelentés elkészítésére utasította a járőröket.

4) Az ügyeleti nyilvántartás szerint 2012. február 24-én M. J. r. főrm vette a panaszos bejelentését 21 óra 35 perckor, és 21 óra 45 perckor a helyszínre küldték O.J. r. főrm.-t, és S. I. r. főrm.-t intézkedés végett. A bejelentés szerint a panaszos Budapest, Zs. u. 50. sz. alatti lakásába betörték, a rongálási kár 900.000 Ft, a lopási kár 2.000.000 Ft. A helyszínre BTO-t küldtek.

K. P. r. fhdgy, ügyeletés tiszt napi jelentésében ezzel kapcsolatban előadta, hogy 1 óra 45 perckor külön jelentést készített az esetről. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a betörés vélhetőleg nem valós, a bejelentő zavart, mániákus bejelentő, feljelentő, a helyszínre BTO érkezett.

A küldési napló rögzíti, hogy a panaszos 2012. február 26-án 13 óra 3 perckor ismét bejelentést tett, amelyet H. K. r. főrm. vett. V. L. r. őrm.-t, Sz. N. r. főrm.-t és M. Á. r. főrm.-t küldték 13 óra 5 perckor a bejelentésben szereplő címre. A panaszos bejelentésében előadta, hogy az elmúlt időszakban kétszer is betörők jártak nála, most ismét betörték hozzá, festményeket vittek el, cigarettacsikkeket hagytak a lakásban. A lopási kár 100.000 Ft, a rongálási kár 400.000 Ft. A helyszínre BTO-t küldtek.

Az ügyeletes, T. A. r. fhdgy. napi jelentésében ezzel kapcsolatban azt adta elő, hogy megállapítást nyert, hogy február 24-én már történt rendőri intézkedés és újabb bűncselekmény nem állapítható meg.

A küldési napló szerint 2012. február 28-án 7 óra 42 perckor a panaszos ismét bejelentést tett, és póthelyszínelést kért, mert a hétvégén kétszer is betörték, de a helyszínelők nem foglalkoztak a helyszínen található cigaretta csikkokkal. A szemlebizottság kiment a helyszínre, de nem volt senki sem a helyszínen, a bejelentőt pedig nem lehetett utolérni telefonon. Intézkedés nem történt.

Az utóbbi esettel kapcsolatban nyilatkoztatták a két ügyeletes tisztet, K. P. r. fhdgy. nem emlékezett az esetre, T. A. r. fhdgy. viszont a helyszínt is meg tudta fejből mondani. Elmondta, hogy a panaszos notórius bejelentő, állandóan betöréseket jelent be, de bűncselekmény elkövetése sohasem állapítható meg. Ennek ellenére mindig megtették a szükséges intézkedéseket.

III.

A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a panaszos beadványában foglalt mely kifogások vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Mindezek alapján a Testület nem tudta vizsgálni a panaszosnak azon kifogásait, amelyek a rendőri intézkedéssel kapcsolatban felmerült kárára (szerelő kiszállási díja, illetve a panaszos gyógyszerköltiségei) vonatkoztak.

A nyomozó hatóság, az ügyészség, és a bíróság által közhatalmi jogkörben okozott károk megtérítésének szabályait a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 349. §-a szabályozza. Eszerint az okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A kártérítési igény elbírálása a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 1. § és 3. §-a alapján a polgári bíróság hatáskörébe tartozik.

Ugyanakkor Testület a panaszos kifogásai alapján vizsgálta a 2012. február 26-i események kapcsán a rendőrség intézkedési kötelezettségét, az igazoltatás, és a ruházatátvizsgálás jogszerűségét, az előállítás és a testi kényszer jogszerűségét és arányosságát, a rendőri fellépés szabályainak megtartását, a rendőrök által alkalmazott hangnemet, a telefonhasználattal kapcsolatos kifogásokat, illetve panaszfelvétellel kapcsolatos kifogásokat. A panaszos 2012. február 24-én és 26-án tett bejelentései kapcsán vizsgálata továbbá a Testület a rendőrség intézkedési kötelezettségét, illetve, hogy annak mennyiben tett eleget, illetve vizsgálata a panaszosnak egy rablással kapcsolatos előállításhoz kapcsolódó részét is.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint a IV. cikkben rögzített személyi szabadsághoz való alapvető jogát, a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való jogát, a XXXVIII. cikkben rögzített jogorvoslathoz való jogát és a VI. cikkben rögzített személyes adatok védelméhez való jogát az alábbiak szerint.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A)

A Testület a panaszossal szemben 2012. február 26-án a KR állománya által fogatosított rendőri intézkedések vizsgálata alapján az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület a rendőrök intézkedési kötelezettségét és a panaszos igazoltatását vizsgálata először.

a) A panaszos kifogásolta a rendőri intézkedést, a történeteket akként adva elő, hogy 2012. február 26-án 11 óra 50 perckor a zöld jelzés irányába, az álló autósor mögött haladt át az úttesten. Álláspontja szerint a közlekedést nem zavarta, mert a kocsisor a lámpa miatt nem mozdult, a kanyarodó járművek pedig kb. két méterre voltak tőle. Előadta, hogy azért nem az aluljárón át közlekedett, mert egyrészt sietett, másrészt a szíve miatt már nem bírja a lépcsőzést. Éppen haladt át az úttesten, amikor tőle két méterre, a F. útról a K. útra kanyarodott egy rendőrautó, amelyből ráköszöntek a rendőrök, majd tovább hajtottak. Amikor

a lámpa váltott, a panaszos folytatta az útját a másik irányba, majd sietve felszállt a 80-as jelzésű trolibuszra. Ez alatt az idő alatt a K. útról a rendőrök a rendőrautóval szabálytalanul visszafordultak és a N. L. k. úton, az autóbuzsmegálló előtt megálltak. Az indulni készülő troli mindhárom ajtaján felszállt egy-egy, azaz összesen három rendőr. A hátsó ajtónál felszálló rendőr a panaszost a bal karjánál fogva megragadta, és lecibálta a troliról.

A kapitányságvezető átiratában előadta, hogy a panaszos 2012. február 26-án 11 óra 50 perckor Budapest X. kerület, K. út és F. út kereszteződésében – a gyalogos aluljárót figyelmen kívül hagyva – az útest felszínén az Örs vezér téri autóbuzs-állomás felé oly módon haladt át gyalogosan, hogy a közúti közlekedésben résztvevő járműveket – többek között a szolgálati gépkocsi vezetőjét – hirtelen fékezésre kényszerítette. A panaszos magatartásával megszegte a KRESZ 21. § (9) bekezdés g) pontjában foglaltakat, ezzel elkövette (akkor még hatályos) Szabs. r. 54. § (1) bekezdés szerinti közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben szintén az szerepel, hogy a járőröző rendőrök 11 óra 50 perckor arra lettek figyelmesek, hogy egy idős hölgy (a panaszos) a metrókijárat felől az útest közepén a mozgó gépjárművek között szalad át az útesten. A rendőrök felszólították, hogy menjen le az útestről, azonban a panaszos továbbfolytatta az útját.

Az intézkedést foganatosító járőrök jelentésükben akként adták elő az eseményeket, hogy a panaszos a metrókijárat felől, a gyalogos aluljáró feletti útesten, a mozgó gépjárművek között akként halad át gyalogostan az Örs vezér téri autóbuzs állomás felé, hogy a közúti közlekedésben résztvevő járműveket, többek között a r. förm.-t is hirtelen fékezésre kényszerítette. A rendőrök felszólították, hogy menjen le az útestről, azonban a panaszos továbbfolytatta az útját.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A KRESZ 21. § (5) bekezdése szabályozza, hogy a gyalogosok miként haladhatnak át az útesten. Eszerint a gyalogos az útesten a kijelölt gyalogos átkelőhelyen, ha pedig a közelben kijelölt gyalogos átkelőhely nincs, *a)* lakott területen levő főútvonalon az útkereszteződésnél (a járda meghosszabbított vonalában), valamint a menetrend szerint közlekedő jármű megállóhelyén levő járdaszívet és az ahhoz közelebb eső járda között (a járdaszívet teljes hosszában), *b)* egyéb helyen bárhol, a legrövidebb áthaladást biztosító irányban mehet át.

Azonban ezen főszabály alól kivételeket tesz a rendelet 21. § (9) bekezdése, ami szerint a gyalogosnak tilos

- a)* híd, alagút, aluljáró, felüljáró útestjén áthaladni;
- b)* olyan helyen, ahol a járművekkel szemben elsőbbsége nincs, a szabad kilátást gátoló akadály (nagyobb álló jármű stb.) közelében az útestre lépni;

- c) lánc-, illetőleg csőkorlátot, sorompót kinyitni, azon átmászni, alatta átbújni, illetőleg azt megkerülve elzárt területre (úttest, útszakasz, vasúti pálya stb.) lépni;
- d) villamospályán közlekedni, vasúti vagy zárt villamospályán - a kiépített átkelőhelyen kívül - áthaladni;
- e) autópályán (a leállósávon is) közlekedni, valamint áthaladni;
- f) autópályán (a leállósávon és az útpadkán is) közlekedni, valamint útkereszteződésen kívül áthaladni;
- g) az úttesten áthaladni, ha a közelben gyalogos alul- vagy felüljáró van.

Az intézkedéskor hatályos Szabs. r. 54. § (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követi el az, aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a Szabs. r. 42-51. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, vagy az nem tartozik a közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés hatálya alá.

A rendőrség intézkedési kötelezettségének vizsgálata során szükséges visszautalni a Testület azon töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri és a panaszosi előadások megegyeznek abban, hogy a panaszos Budapesten, az Örs vezér tere melletti kereszteződésben (a F. út és a K. út kereszteződésében) gépkocsi sor mögött, a felszínen haladt át az úttesten, noha az adott területen gyalogos aluljáró van.

Jelen esetben a panaszos magatartása felvettette annak a gyanúját, hogy az úton való áthaladásával a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követi el, ezen esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos által megvalósított magatartás miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) Az igazoltatás kezdeményezését az Rtv. széles körben alkalmazható rendőri intézkedési formává teszi az Rtv. 29. §-ában meglehetősen tágan meghatározott alkalmazási körrel, ugyanakkor ezen körön belül is egyértelmű követelmény a konkrét, egyértelmű cél megléte, az intézkedés célhoz kötöttsége.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt - annak választása szerint - lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

Jelen esetben a rendőrök az elkövetett szabálysértés miatt a panaszossal szemben szabálysértési eljárást kívántak indítani. Ehhez szükség volt a panaszos adataira, ezért a rendőri intézkedést kezdeményezték vele szemben.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült az igazoltatás miatt.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr a zsebeinek kiürítésére szólította fel, „mint valami bűnözőt.”

A panaszos előadása szerint a rendőri felszólítást követően a ruházata jobb zsebéből elővett egy lakáskulcsot és két kesztyűt. Újabb utasításra a bal zsebé is kiürítette, a többi zseb kiürítésére vonatkozó felszólítást azonban megtagadta. Közölte a rendőrökkel, hogy „amíg itt szórakoznak vele, addig a lakásában egy betörő dolgozik”.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben ruházatátvizsgálást fogatosítottak az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján. A rövid eseményleírás szerint miután a panaszos nem adta át az iratait, a rendőrök felszólították, hogy ürítse ki a zsebeit, aminek a panaszos szintén nem tett eleget.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A törvényhely (2) bekezdése előírja, hogy a ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

A hivatkozott szabályok nem határozzák meg a ruházatátvizsgálás fogatosításának módját, csupán annyit rögzítenek, hogy főszabály szerint egyrészt az intézkedés alá vont személlyel azonos nemű személy végezze, másrészt az átvizsgálás nem végezhető el szeméremsértő módon.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a ruházatátvizsgálás végrehajtási módjának jogszabályi keretei közé beletartozik az a – jelen esetben is alkalmazott – megoldás is, hogy a rendőr az intézkedés alá vont személy testének, ruházatának tényleges érintése nélkül felszólítja az érintettet, hogy a zsebeit ürítse ki.

Jelen esetben az előadások összecsengenek tekintetben, hogy a tényleges ruházatátvizsgálásra nem került, a rendőrök ugyan felszólították a panaszost, hogy ürítse ki a

zsebeit, ám miután a panaszos ennek teljesítését megtagadta, a rendőrök nem fogatosították vele szemben ezen irányban további intézkedést.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos felhívása a zsebei kiürítésére jogszerű volt, mert az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján a személyazonosság megállapítása érdekében helye volt a ruházatátvizsgálásnak, mivel a panaszos nem adta át az iratait. A Testület megítélése szerint az átvizsgálás módjába a fentiek szerint a felszólítás is betartozik, ezáltal az átvizsgálás módja nem sértette a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Harmadrészt a rendőrök illetően eljárásukkal a jogszabályban meghatározott nemi szabályt sem sértették meg (a nőnemű panaszossal szemben három férfi intézkedett).

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga az által, hogy az intézkedő rendőrök a zsebei kiürítésére szólították fel.

3) A Testület a panasz eljárás során megvizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét és időtartamának arányosságát, amellyel összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök előállították a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra, noha jelezte a rendőröknek, hogy a lakásában jelenleg betörő dolgozik.

A rendőri iratok szerint miután a panaszos elfutott és felszállt a trolira, a rendőrök utána mentek és felszólították az Rtv. 29. § alapján, hogy igazolja magát, majd mivel ez nem vezetett eredményre (a panaszos megtagadta a személyazonosító iratainak átadását) – előzetes figyelmeztetés után – az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján előállították a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságára.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése szerint az igazoltatott személy köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni.

Az Rtv. 29. § (4) bekezdése rögzíti, hogy a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

A panaszos a beadványában maga is előadta, hogy az iratai nem voltak nála, mert a személyi iratait csak akkor viszi magával, ha táska van nála, és abban megfelelően el tudja zárni azokat, mivel korábban már ellopták a személyi igazolványát.

Mindezek alapján a jelen esetben a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő joggal rendelkeztek a panaszos előállításához.

Mivel ugyanakkor az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

A kérdés megítélése kapcsán a Testület azon körülménynek tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a panaszos a rendőrökkel kötekedett, nem működött együtt, eljárásuk jogszerűségét a saját előadása alapján is megkérdőjelezte, és végig azt sérelmezte, hogy a rendőrök rabolják az idejét, miközben neki egy korábbi betörés miatt az ingatlanánál lévő szerelővel kellene foglalkoznia. Az iratait nem tudta átadni, és csupán a nevét mondta meg, továbbá a személyi iratai miatti ruházatátvizsgálás sem vezetett eredményre.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a helyszínen az intézkedő rendőrök számára már nem volt más olyan rendőri eszköz, amellyel a panaszossal szembeni szabálysértési eljáráshoz szükséges személyi adatokat meg tudták volna ismerni, illetve azok valóságát ellenőrizni tudták volna, így indokoltan kezdték meg a panaszos előállítását.

Mivel tehát az adott intézkedésre kellő jogalap birtokában és indokoltan került sor, a Testület az előállítással összefüggésben nem állapította meg a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának a megsértését.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra, hanem a távolabb lévő BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő.

Az Rtv. előállításra vonatkozó szabályait a Szolgálati Szabályzat 28.-31. §-a pontosítja a tényleges végrehajtás tekintetében. Ennek keretében rögzíti, hogy az egyes előállítási okok esetében melyik rendőri szervhez kell előállítani az intézkedés alá vont személyt.

A Szolgálati Szabályzat az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja miatt fogatosított előállítás esetén nem ír elő kizárólagosan illetékes szervet.

A panaszos a rendőri intézkedésre okot adó magatartását (közlekedési szabályszegést) a XIV. és a X. kerület határán fejtette ki, akként, hogy a magatartást a X. kerület területén kezdte meg.

A GoogleMaps alkalmazás adatai szerint a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság az intézkedés helyszínétől 4,5-4,7 km távolságban van, amely út gépjárművel 9-12 perc alatt teljesíthető. A BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság az intézkedés helyszínétől – a panaszos által megjelölt útvonalon – 4,7 km távolságban van, amely útnak a gépkocsival való megtétele kb. 11 percet vesz igénybe. (Megjegyzi a Testület, hogy a fenti alkalmazás szerint az egyirányú utcák miatt ez az egyik alkalmas megközelítési mód, egy másik alternatív útvonalon kb. 9 perc alatt érhető el a kapitányság épülete.)

A fentiekből látható, hogy a jogszabály nem írja elő kötelező érvénnyel, hogy melyik rendőrkapitányságra kell az igazolás megtagadása esetén az előállítást fogatosítani, illetve a

két kapitányság közel azonos távolságra volt az intézkedés helyszínétől, így az egyik vagy a másik választása nem járt aránytalan idővesztéssel, így az előállítás időtartamát számottevően nem növelte.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült azáltal, hogy a KR állományához tartozó rendőrök nem a BRFK XIV. Kerületi, hanem a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő.

c) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítással a rendőrök rabolták az idejét, ezért a Testület azt is vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. február 26-án 11 óra 50 perctől 12 óra 35 percig tartott. Az igazolást a panaszos aláírta.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben 11 óra 50 perckor kezdték meg az intézkedést, ennek során ellenőrizték az ügyeleten keresztül a panaszos azon állítását is, hogy jelenleg betörés van nála folyamatban, majd előállították a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság épületében, ahol 12 óra 5 perckor megállapították a panaszos személyazonosságát, és közölték vele, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése miatt is. A panaszos a szabálysértés tényét nem ismerte el, az ezzel kapcsolatos jegyzőkönyvet nem írta alá. Kiállították az előállításról szóló igazolást, majd 12 óra 35 perckor szabadon bocsátották.

Az adatlekérdezések nyilvántartása szerint a panaszos adatait Sz. M. r. törm. 12 óra 14 perckor kérdezte le a körözési rendszerből, illetve az úti okmány, személyi igazolvány, és a vezetői engedély nyilvántartásból.

A jelen esetben tehát a panaszos előállítása 45 percig tartott, amely alatt beszállították a rendőrkapitányságra (kb. 11 perc), ellenőrizték a személyi adatait a nyilvántartásokban, és a körözési rendszerben, majd kitöltötték a szabálysértési eljárásához szükséges iratokat, ezzel kapcsolatban nyilatkoztatták a panaszost, kiállították az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti igazolást, majd ezek után szabadították.

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a személyi szabadságának korlátozásával járó intézkedés időtartamát, a Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

4) A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos sérelmezte, hogy a hátsó ajtónál felszálló rendőr megragadta és lerángatta a trolibuszról.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt rögzítik, hogy miután a panaszos a személyazonosságának igazolását megragadta, az intézkedő rendőr közölte vele, hogy személyazonossága megállapítása céljából előállítja a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra. Ennek érdekében a rendőr felszólította a panaszost, hogy szálljon le a járműről, aki annak csak többszöri felszólításra tett eleget. Tekintettel arra, hogy a téli időjárási körülmények miatt csúszott a busz lépcsője, leszállás során a panaszosnak a rendőr segítséget nyújtott úgy, hogy a bal karját könyöke felett megfogta. Segítségnyújtás közben a rendőr figyelmeztette panaszost a jármű csúszós lépcsőjére. A panaszos karjának megfogása segítő szándékkal történt, annak kényszerítő jellege nem volt. A panaszolt rendőri intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Jelen esetben tehát az előadások megegyeznek abban, hogy az intézkedő rendőr a trolibuszon megfogta a panaszos bal karját. Amíg a panaszos előadásában agresszív rendőri fellépésről számolt be, amely során a rendőrök azért fogták meg a kezét, hogy erőszakkal eltávolítsák a járműről, addig az intézkedő rendőrök jelentéseikben akként jellemezték a történetet, hogy segítő szándékkal fogták meg a panaszos karját, egyrészt a panaszos idős kora miatt, másrészt mert a jármű lépcsője csúszós volt.

A rendelkezésre álló bizonyítékok és bizonyítási eszközök szűkös volta miatt a Testület nem tudta feloldani a panaszos és a rendőrök előadása közötti azon ellentmondást, hogy a panaszos kezének megfogására segítő vagy kényszerítő szándékkal került sor.

Mindezek alapján a Testület nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezetett testi épséghez való jogának sérelmét.

5) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem mutatkoztak be az intézkedés kezdetekor.

A panaszosi előadással ellentétesen a rendőri jelentés azt rögzíti, hogy az intézkedő rendőr az igazoltatás megkezdése előtt a panaszossal közölte nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét, valamint az igazoltatás tényét és célját. A panaszos az intézkedő rendőr közlését nem hallgatta végig, folyamatosan sértő megjegyzéseket tett rá.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2)

bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Ezen a ponton a panaszos és a rendőrök előadása között olyan mértékű ellentmondás van, amelyet a Testület a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási eszközökkel nem volt képes feloldani, ezért nem tudta megállapítani, hogy a rendőri fellépésre a jogszabályban előírt alakiságok megtartása mellett került-e sor.

Mindezek alapján a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök durva hangnemben beszéltek vele.

A panaszosi előadással ellentétesen a rendőri jelentések azt rögzítik, hogy a panaszossal a rendőrök kultúraltan, a szakmai etikettnek megfelelően folytattak párbeszédet és válaszoltak kérdéseire. Ezzel szemben a panaszos többször sértő kijelentéseket tett a rendőrökre.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték neki, hogy a beszállítás ideje alatt fogadja a mobiltelefonjára érkező telefonhívást.

A rendőri jelentések ezzel kapcsolatban azt rögzítik, hogy az előállítás végrehajtása során a panaszos mobiltelefonjának használatát a rendőri intézkedés eredményessége érdekében, az Rtv. 17. § (1) bekezdés alapján a szolgálati gépjárműben a járórvezető nem engedélyezte. A

panaszos hozzátartozójának kiértékeléséről a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje intézkedett.

A rendőrség által hivatkozott Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a két rendelkezés összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 17. § (1) bekezdése és 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használatának korlátozásának nincsen jogalapja. Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és csak az értesítés csak akkor rendőri feladata, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

A jelen esetben a rendőrség előadása nem jelölt meg olyan körülményt, ami alátámasztotta volna azt, hogy a panaszos előállítását akadályozta, vagy veszélyeztette volna az, ha a panaszos a rendőrségi gépjárműben fogadja a telefonjára érkező telefonhívást. Erre tekintettel a Testület álláspontja szerint a telefonhasználat korlátozásához nem álltak fenn a szükséges feltételek.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a telefon használatának korlátozása miatt.

8) A panaszos sérelmezte, hogy a kapitányságon nem hagyták neki, hogy leírja a panaszát, amikor ugyanis le kívánta írni a „városnéző túra” részleteit, a rendőr rámondta, hogy nem írhat regényt. Az igazolásra a rendőrök nem engedték, hogy bármit is ráírjon, még a nevét sem írhatta a panasz megjelölése elnevezésű részhez.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt rögzítik, hogy a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság épületében, az intézkedés végén – a panaszos személyazonosságának megállapítását követően – az intézkedő rendőr tájékoztatta panaszost a panasztételi lehetőségéről és annak

határidejéről. A BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje jelenlétében a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az intézkedéssel szemben panasszal nem kíván élni.

Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson a panaszos aláírásával megerősítve úgy nyilatkozott, hogy panasszal nem kíván élni.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdése ezt annyival egészíti ki, hogy a rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.

A jelen esetben tekintettel arra, hogy a panaszos kifogása arra is kiterjedt, hogy a rendőrök nem engedték az igazolásra ráírni, illetve, hogy azt a panasz résznél nem írhatta alá, a Testület a bizonyítékok mérlegelése során az igazolás tartalmát nem vette figyelembe. Azt a tényt, hogy a panaszos határidőben panaszt terjesztett elő a Testületnél szintén nem tudta a rendőri előadást erősítő bizonyítékként értékelni, mivel a panaszos által átvett igazolás tartalmazza a jogorvoslati tájékoztatást, másrészt a panaszos korábban már terjesztett elő panaszbeadványt a Testületnél [61/2011 (III. 16.) számú állásfoglalás], így a panasz-előterjesztés szabályaival más okból már tisztában volt.

Mindezek után a rendelkezésre álló előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában azonban a Testület vizsgálata során nem lehetett feloldani, ezért a Testület nem tudta megállapítani, sem azt, hogy a panaszost valóban tájékoztatták-e a panaszjogáról, sem azt, hogy a rendőrök korlátozták-e a panaszost a panasz előterjesztésében.

A fentiek alapján a Testület nem tudta megállapítani a panaszos jogorvoslati joghoz való jogának a sérelmét.

B)

A Testület a panaszossal szemben 2012. február 24-én a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság állománya által foganatosított rendőri intézkedések vizsgálata alapján az alábbi megállapításokra jutott.

a) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos bejelentése alapján fennállt-e a rendőrség intézkedési kötelezettsége.

A panaszos előadta, hogy 2012. február 24-én bejelentést tett a rendőrségen, mert valaki betört a lakásába. Három óra telt el, amire kimentek a rendőrök, majd újabb 3 óra volt a helyszínelők kiérkezésének ideje. Ujjlenyomatot nem vettek, mert „ma már az elkövetők kesztyűben dolgoznak.” A panaszos sérelmezte, hogy a sötétben elkerülte a rendőrök figyelmét a fürdőszobában hátrahagyott 4 db cigarettacsikk.

A rendőrségi iratok szerint 2012. február 24-én M. J. r. törm. vette a panaszos bejelentését 21 óra 35 perckor, és 21 óra 45 perckor a helyszínre küldték O.J. r. főrm.-t, és S. I. r. főrm.-t intézkedés végett.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A Btk. 316. § (1) bekezdése szerint aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Ugyanezt a megközelítést alkalmazza a Testület akkor is, amikor – mint jelen esetben is – a panasz tárgya, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény, vagy szabálysértés áldozatának nem adta meg a tőle elvárható segítséget. A Testület ilyen esetekben is azt vizsgálja (a jogsértő cselekmény megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a panaszos által sérelmezett bűncselekmény vagy szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, és ennek fényében értékeli a rendőrség tevékenységét.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a panaszos telefonon bejelentést tett a rendőrségen betörés miatt.

A konkrét események kapcsán megállapítható, hogy a bejelentés és a panaszos előadása alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos sérelmére ismeretlen személy jogellenes cselekményt követett el, ezért a rendőr köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A panaszos panaszbeadványában sérelmezte, hogy közel három órát kellett várnia a járőrökre, majd a technikusra még három órát.

Az ügyeleti napló szerint a panaszos 21 óra 35 perckor tett bejelentést, és 21 óra 45 perckor küldte az ügyeletes a helyszínre a járőrt.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben előadták, hogy 21 óra 45 perckor az ügyeletvezető utasítására megjelentek a Budapest XIV. kerület, Zs. utca 50. szám alatt, mivel onnan betörésről érkezett bejelentés. A helyszínen meghallgatták a bejelentőt, majd tanúkutatás keretében meghallgatták a bejelentő szomszédját, aki elmondta, hogy a szomszédjához valószínűleg nem törtek be, mivel a panaszos évek óta rendszeresen tesz valótlan tartalmú bejelentéseket különféle szervezetekhez. A r. ftőrm.-ek jelentették a tapasztaltakat a kerületi kapitányság ügyeletének, aki utasította őket, hogy az esetről készítsenek írásos jelentést, illetve biztosítsák a helyszínt a BTO kiérkezéséig. A helyszínre 23 óra 5 perckor érkezett meg B. Á. r. szds. technikus, akinek az engedélyével elhagyták a helyszínt.

A kérdés vizsgálata kapcsán a Testület szükségesnek tartja felhívni a figyelmet az alábbiakra. A Testület nem gyakorol és nem is gyakorolhat részletekre kiterjedő szakmai felügyeletet a rendőrség bűnügyi és szabálysértési felderítési tevékenysége felett. Az intézkedési kötelezettség megfelelő teljesítésének körében ezért csak akkor állapít meg alapjogsértést, ha a rendőrség kirívó mulasztást követ el, azaz olyan intézkedést mulaszt el, amely az adott helyzetben nyilvánvalóan szükséges és/vagy amelyet az adott helyzetre a belső rendőrségi normák kógens módon előírnak.

A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a rendőrök a bejelentést követően a helyszínre érkeztek, ahol először a bejelentőt, majd a szomszédot hallgatták meg, illetve megtekintették a helyszínt. Ezután a helyszínt biztosították a BTO megérkezéséig.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök megfelelő körültekintéssel jártak el az eset kapcsán, maradéktalanul foganatosították a szükséges intézkedéseket és a kiérkezésükig eltelt idő sem volt indokolatlanul hosszú.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek, így azzal összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

C)

A Testület a panaszossal szemben 2012. február 26-án a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság állománya által foganatosított rendőri intézkedések vizsgálata alapján az alábbi megállapításokra jutott.

a) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos bejelentése alapján fennállt-e a rendőrség intézkedési kötelezettsége és annak eleget tett-e.

A panaszos előadta, hogy a korábbi betörő 2012. február 26-án ismételten járt a lakásában, és a korábban visszahelyezett zár a testbenyomás módszerével ismét a földre került. A betörő újabb tárgyakat vitt magával többszázezer forint értékben, ezért a panaszos bejelentést tett a rendőrségen.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos 2012. február 26-án 13 óra 3 perckor tette meg ismételten a bejelentését a rendőrségre betöréses lopás miatt, amelyet H. K. r. főrm. vett. V. L. r. őrm.-t, Sz. N. r. főrm.-t és M. Á. r. főrm.-t küldték 13 óra 5 perckor a bejelentésben szereplő címre.

A Testület újfent hivatkozik a III. rész B) pont a) alpontjában megjelölt jogszabályhelyekre, így Rtv. 2. § (1) bekezdésére, 13. §-ra és a 24. §-ra, illetve a Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdésére, illetve a Btk. 316. § (1) bekezdésére.

A Testület ezen a ponton ismét utal a fentiek szerint kifejtett töretlen gyakorlatára, amire figyelemmel jelen kérdés kapcsán is azt vizsgálta (a jogsértő cselekmény megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a panaszos által sérelmezett bűncselekmény vagy szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, és ennek fényében értékelte a rendőrség tevékenységét.

a) A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a panaszos telefonon bejelentést tett a rendőrségen betöréses lopás miatt.

A konkrét események kapcsán megállapítható, hogy a bejelentés és a panaszos előadása alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos sérelmére ismeretlen személy jogellenes cselekményt követett el, ezért a rendőr köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A panaszos panaszbeadványában sérelmezte, hogy amikor a panaszos a rendőrségen bejelentést tett, az ügyeletes azt mondta, hogy el vannak havazva, mert rengeteg a betörés a kerületben. Az újabb betörésnél szintén 3 óra volt a várakozási idő, majd a helyszínelőkre szintén 3 órát kellett várni. A járőrök a meleg autóban ülve ettek-ittak, nevetgéltek, láthatóan szórakoztatta őket az újabb betörés, míg a panaszosnak a hidegben az utcán kellett várakoznia

6 órát, miután aznap a kapitányságon biztosan összeszedett valamilyen fertőzést a közelébe ültetett férfitől. A kiérkező helyszínelő közölte, hogy már járt ott, és a panaszos terhére rótt a ház állagában történt rongálást, amit a szomszédok az építkezésük során okoztak, valamint a betörések alkalmával a tolvajok, betörők és rablók. A korábbi helyszíneléskor (2012. február 24.) nem foglalkoztak a helyszínen lévő cigarettacsikkokkal, a helyszínelő aznap pedig azért nem foglalkozott vele, mert az már ott volt az előző szemlén is. Ebből a panaszos számára az derül ki, hogy nem akarnak dolgozni, ráadásul inkább a bűnözőknek dolgoznak, velük működnek együtt, pedig a cigarettán lévő nyálmaradványból DNS-vizsgálattal nagy valószínűséggel kideríthető lett volna az elkövető kiléte. A helyszínelő el se ment a fürdőszobáig, a kollegáját küldte be, aki rátaposott a csikkekre. „Ahogy az már lenni szokott” az elkövető kiléte ismeretlen, és a rendőrök végül azt kérdezik meg a panaszostól, hogy adózott-e az ellopott holmik után.

Az ügyeleti napló szerint a panaszos 13 óra 3 perckor tett bejelentést, és 13 óra 5 perckor küldte az ügyeletes a helyszínre a járőrt.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben előadták, hogy 2012. január 26-án 14 óra 45 perckor az ügyelet utasítására jelentek meg a panaszos lakásán, mert onnan betörést jelentettek. A helyszínen a bejelentő (a panaszos) fogadta őket, aki elmondta, hogy február 25-én 11 órakor járt utoljára az ingatlanban, és adott napon 13 óra 50 perckor tért vissza, amikor is azt tapasztalta, hogy a kerítésen keresztül bemásztak a kertjébe, valamint a ház bejárati ajtajának zárját megrongálták.

A bejelentő továbbá elmondta, hogy ismeretlenek eltulajdonítottak a házból 20 db festményt. A lopással okozott kár értéke 100.000 Ft, a rongálással okozott kár értéke 500.000 Ft. A helyszínen tanúkatatást végeztek a rendőrök, amely eredményre nem vezetett. A helyszínen térfigyelő és ipari kamera nincs telepítve. A történetet jelentették az ügyeletnek, aki közölte, hogy BTO-t küld a helyszínre. 16 órakor érkezett a helyszínre a BTO, B. Zs. r. őrgy. vezetésével, akik 16 óra 10 perckor a helyszínt átvették. Az eseményeket jelentették ezután az ügyeletnek, aki írásos jelentés elkészítésére utasította a járőröket.

A kérdés vizsgálata kapcsán a Testület itt is a B) fejezet b) pontjában ismertetett tesztet alkalmazta.

A rendőri jelentésekből tehát jelen esetben megállapítható, hogy a rendőrök a bejelentést követően a helyszínre érkeztek, majd meghallgatták a bejelentőt, aztán szemrevételezték a lakást, illetve a környezetét. Ezután a helyszínt biztosították a BTO megérkezéséig, ami a megérkezésük után 1 óra 15 perccel történt meg. Mivel a helyszínen újabb bűncselekmény elkövetésére utaló nyom nem volt felelhető, a rendőrök befejezték az intézkedést és elhagyták a helyszínt.

A Testület álláspontja szerint az 1 óra 45 perces időtartam, ami a bejelentés, majd a járőrök indítása és azok megérkezése között eltelt, indokolatlanul hosszú, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Egyebekben nem volt felróható olyan szakmai hiányosság, ami további jogsértés megállapítására adott volna okot.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök eleget tettek. Ugyanakkor az egy és

háromnegyed órás „kiszállási idő” (tehát ami a bejelentés és a járőr helyszínre érkezése között eltelt) aránytalanul hosszú volt, így azzal összefüggésben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

D)

A panaszos sérelmezte, hogy a rabláskor a BRFK helyszínelői előállították és egy napig fogvatartották.

A rendőrség átirata szerint a panaszossal szemben a panaszban megjelölt intervallumban (2012. február 26-28.) sem a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság, sem a BTO munkatársai nem foganatosítottak előállítást.

A rendőri jelentés szerint tehát a panaszolt időszakban a panaszost nem állították elő a rendőrök vagyon elleni bűncselekménnyel kapcsolatban, és a panaszos sem adott meg más olyan adatot a beadványában, ami alapján a rendőri intézkedés beazonosítható lett volna, így a Testület a konkrét rendőri intézkedés hiányában a panasz ezen részét érdemben nem tudta vizsgálni.

A Testület ezért a panaszos beadványának ezen részével összefüggésben a hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

A) A 2012. február 26-án a KR állománya által foganatosított rendőri intézkedések vizsgálata alapján megállapította a Testület, hogy a panaszos által megvalósított magatartás miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége. Az igazoltatás kapcsán nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga az által, hogy az intézkedő rendőrök a zsebei kiürítésére szólították fel. Az előállítás jogszerű és arányos volt, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga. A panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült azáltal sem, hogy a KR állományához tartozó rendőrök nem a BRFK XIV. Kerületi, hanem a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő.

A rendelkezésre álló bizonyítékok és bizonyítási eszközök szűkös volta miatt a Testület nem tudta feloldani a panaszos és a rendőrök előadása közötti azon ellentmondást, hogy a panaszos kezének megfogására segítő vagy kényszerítő szándékkal került sor, így a Testület nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezetett testi épséghez való jogának sérelmét. Ugyanezen okból nem tudta megállapítani a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának és az emberi méltósághoz való jogának sérelmét a rendőri fellépés szabályaival, illetve a rendőrök által alkalmazott hangnemmél kapcsolatos kifogás miatt. Szintén ezen okból nem tudta megállapítani a Testület, hogy sérült-e a panaszos jogorvoslathoz való joga.

A Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a telefon használatának korlátozása miatt.

B) A panaszossal szemben 2012. február 24-én a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság állománya által foganatosított rendőri intézkedések vizsgálata alapján a Testület

megállapította, hogy a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek, így azzal összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

C) A panaszossal szemben 2012. február 26-án a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság állománya által fogatosított rendőri intézkedések vizsgálata alapján a Testület megállapította, hogy a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök eleget tettek. Ugyanakkor az egy és háromnegyed órás „kiszállási idő” (tehát ami a bejelentés és a járőr helyszínre érkezése között eltelt) a Testület álláspontja szerint aránytalan volt, ezért azzal összefüggésben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. október 17.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag